

Sygn. akt III KRS 34/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący)

SSN Dawid Miąsik

SSN Piotr Prusinowski (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania R.R.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 września 2016 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w [...], ogłoszonym w Monitorze Polskim [...] po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 stycznia 2017 r.,

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Uchwałą z 14 września 2016 r. Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w [...] kandydaturę Pani A.S. - adwokata oraz nie przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w [...] kandydatur [...].

Na jedno wolne stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w [...] zgłosiło się osiemnaścioro kandydatów. Rada umorzyła postępowania wszczęte w sprawie zgłoszeń Pani A. K. - starszego asystenta sędziego i Pani M. Ś. - starszego asystenta sędziego, z uwagi na ich rezygnację z ubiegania się o powołanie do pełnienia urzędu.

Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że kandydaci biorący udział w postępowaniu nominacyjnym spełniają wymagania ustawowe określone w art. 61 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r., poz. 2062) w związku z art. 65 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwu i Prokuratury (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r., poz. 150 ze zm.). Rada kierowała się także kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r., poz. 976), w szczególności: ocenami kwalifikacyjnymi, doświadczeniem zawodowym kandydatów, opiniami przełożonych, ocenami ze studiów i z egzaminu zawodowego oraz uzyskanym poparciem środowiska sędziowskiego.

Pani A.S., której kandydatura została przedstawiona Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w [...], ukończyła wyższe studia prawnicze na Wydziale Prawa Uniwersytetu [...] w 2004 r. z oceną bardzo dobrą. Po odbyciu aplikacji sądowej etatowej w okręgu Sądu Okręgowego w [...], złożyła we wrześniu 2007 r. egzamin sędziowski z wynikiem dobrym plus. W okresie od 3 grudnia 2007 r. do 4 maja 2009 r. była zatrudniona na stanowisku asystenta sędziego w Sądzie Okręgowym w [...]. Powierzone obowiązki wykonywała w Wydziale Penitencjarnym i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych. Od 5 maja 2009 r. do 16 sierpnia 2011 r. była zatrudniona na stanowisku asystenta sędziego w Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Okręgowego w [...]. Uchwałą Okręgowej Rady Adwokackiej w [...] z dnia 30 marca 2011 r. została wpisana na listę adwokatów tej Izby. Z dniem 14 września 2011 r. rozpoczęła wykonywanie zawodu adwokata w indywidualnej kancelarii adwokackiej w [...], a następnie od dnia 9 lipca 2014 r. rozpoczęła także prowadzenie filii kancelarii w R. Na dorobek zawodowy kandydatki składało się ponadto

uczestnictwo w konferencjach i seminariach, autorstwo publikacji naukowej oraz działalność szkoleniowa.

Kandydatka otrzymała bardzo dobrą ocenę kwalifikacji, sprowadzającą się do bardzo dobrego poziomu merytorycznego jej pracy oraz bardzo dobrej znajomości prawa i orzecznictwa, a także umiejętności stosowania posiadanej wiedzy w praktyce. Zdaniem sędzi wizytator, praca kandydatki w charakterze asystenta, a obecnie adwokata, pozwoliła na zdobycie i pogłębienie wiedzy prawniczej, doświadczenia zawodowego i życiowego, niezbędnego do pełnienia obowiązków sędziego. Wysokie kwalifikacje merytoryczne kandydatki znalazły odzwierciedlenie w ocenie kwalifikacyjnej oraz w wyróżniających opiniach służbowych, wyrażonych przez Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w [...], Stowarzyszenie Prawników „[...]”, sędziego Sądu Okręgowego w [...] w stanie spoczynku (za okres pracy na stanowisku asystenta sędziego w Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych tego Sądu), sędziego Sądu Okręgowego w [...] (za okres pracy na stanowisku asystenta sędziego w Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych tego Sądu oraz w charakterze adwokata), Prodziekana Zamiejscowego Wydziału Prawa i Administracji w [...] oraz Przewodniczącej Wydziału Penitencjarnego i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych Sądu Okręgowego w [...].

Kolegium Sądu Okręgowego w [...] na posiedzeniu w dniu 5 maja 2016 r. jednogłośnie pozytywnie, 9 głosami „za”, zaopiniowało kandydaturę Pani A.S., udzielając jej 50 punktów poparcia. Na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Sędziów okręgu Sądu Okręgowego w [...] w dniu 25 maja 2016 r. w odniesieniu do wymienionej kandydatki oddano 23 głosy „za”, 8 głosów „przeciw”, 6 głosów „wstrzymujących się” i 2 głosy „nieważne”.

Oдноśnie do drugiego z kandydatów rekomendowanych Krajowej Radzie Sądownictwa przez zespół członków tej Rady, Pana W. W., wskazano, że również posiada on wysokie kwalifikacje i duże doświadczenie zawodowe. Jednak Rada uznała, że ten kandydat, w odróżnieniu od Pani A.S., nie posiada tak bogatego i różnorodnego doświadczenia zawodowego a ponadto uzyskał niższe poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w [...] i Zgromadzenia Ogólnego Sędziów okręgu tego Sądu niż wybrana do przedstawienia z wnioskiem o powołanie kandydatka. Pan

W.W. ukończył wyższe studia prawnicze na Wydziale Prawa Uniwersytetu [...] w 2004 r. z ogólną oceną bardzo dobrą. Po odbyciu aplikacji sądowej początkowo pozaetatowej, a następne etatowej w okręgu Sądu Okręgowego w [...], we wrześniu 2007 r. złożył egzamin sędziowski z łącznym wynikiem bardzo dobrym. Od dnia 27 lutego 2008 r. jest zatrudniony w Sądzie Okręgowym w [...], początkowo na stanowisku asystenta sędziego, a od dnia 11 lutego 2016 r. na stanowisku starszego asystenta sędziego. Powierzone obowiązki wykonuje w Wydziale Karnym tego Sądu. Praca i kwalifikacje merytoryczne kandydata zostały oceniono wysoko. W ocenie wizytatora Pan W.W. to bardzo dobry kandydat na stanowisko sędziego sądu rejonowego. Zdaniem opiniującego kandydat dysponuje bardzo dużą wiedzą prawniczą, którą potrafi zastosować w praktyce. Jest osobą taktowną, pracowitą, sumienną i poważnie traktującą swoje obowiązki zawodowe. Pan W.W. uzyskał niższe poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w [...] (6 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 3 głosy „wstrzymujące się” — z mocą poparcia 42 punktów) i Zgromadzenia Ogólnego Sędziów okręgu tego Sądu (16 głosów „za”, 6 głosów „przeciw”, 14 głosów „wstrzymujących się”, 3 głosy „nieważne”).

Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa pomimo wysokich kwalifikacji zawodowych pozostali kandydaci, nie spełniają łącznie kryteriów wyboru w takim stopniu, jak osoba wybrana do przedstawienia z wnioskiem o powołanie. W uzasadnieniu uchwały Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła charakterystykę każdego z kandydatów. Odnośnie do R. R. wskazała, że w latach 1989-1992 odbywał aplikację prokuratorską w okręgu Prokuratury Wojewódzkiej w [...]. W październiku 1991 r. złożył egzamin prokuratorski z wynikiem ogólnym dostatecznym. Z powodu braku etatów prokuratorskich nie został mianowany na stanowisko asesora prokuratorskiego. W latach 1992-1994 był zatrudniony na stanowisku specjalisty ds. prawnych w „O.” s.c. w [...]. W latach 1994—1998 był asystentem w Kancelarii Adwokackiej adw. [...] w [...]. Po odbyciu aplikacji adwokackiej w 1998 r. złożył egzamin adwokacki z ogólnym wynikiem bardzo dobrym. Od 1 sierpnia 1998 r. wykonuje zawód adwokata w indywidualnej kancelarii adwokackiej w [...]. Praca i kwalifikacje merytoryczne Pana R. R. zostały ocenione pozytywnie przez sędziego wizytatora. W pracy kandydata stwierdzono nieliczne błędy i uchybienia. Pomimo dużego doświadczenia zawodowego,

kandydat uzyskał jednak zdecydowanie niższe poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w [...] (3 głosy „za”, 3 głosy „przeciw” i 3 głosy „wstrzymujące się” - z mocą poparcia 27 punktów). i Zgromadzenia Ogólnego Sędziów okręgu tego Sądu (13 głosów „za”, 10 głosów „przeciw”, 15 głosów „wstrzymujących się” i 1 głos „nieważny”) niż Pani A.S.. Ponadto legitymuje się zdecydowanie słabszymi ocenami ukończenia wyższych studiów prawnych i z egzaminu prokuratorskiego (obie oceny dostateczne), przy wyższej ocenie z egzaminu adwokackiego (bardzo dobry).

W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa Pani A.S. była najlepszą kandydatką w procedurze nominacyjnej. O przedstawieniu jej kandydatury Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej zdecydował całokształt okoliczności sprawy, w szczególności posiadane przez nią duże i różnorodne doświadczenie zawodowe i życiowe, pozytywna ocena kwalifikacyjna oraz bardzo pochlebne opinie służbowe, bardzo dobra ocena z ukończenia wyższych studiów prawnych i ocena dobra plus z egzaminu sędziowskiego, a także poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w [...] i Zgromadzenia Ogólnego Sędziów okręgu tego Sądu. Procedura konkursowa dotyczyła tylko jednego wolnego stanowiska sędziowskiego, zatem Rada mogła dokonać wyboru tylko jednej osoby.

Przedstawione argumenty spowodowały, że w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 14 września 2016 r. na kandydaturę Pani A.S. oddano 11 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i 5 głosach „wstrzymujących się”, w rezultacie czego kandydatura ta uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów. Na kandydaturę W. W. oddano 3 głosy „za”, przy braku głosów „przeciw” i 13 głosach „wstrzymujących się”, a pozostali kandydaci nie otrzymali żadnego głosu „za”, w szczególności na kandydaturę Pana R. R. nie oddano głosów „za”, oddano 2 głosy „przeciw”, przy 14 głosach „wstrzymujących się”.

Uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa zaskarżył R. R. Zarzucił naruszenie:

1. art. 45 ust. 1 w związku z art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a więc niezapewnienie transparentnego rozpatrzenia sprawy oraz niezapewnienie prawa dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach wszystkim kandydatom przez:

a. brak wskazania kryteriów i ich wagi, które stanowiły podstawę przyznawania poszczególnym kandydatom punktów poparcia przez Kolegium Sądu Okręgowego w [...],

b. brak regulaminu określającego sposób weryfikowania kandydatów i sposobu ich oceny przez Kolegium Sądu Okręgowego w [...], które przyznawało punkty poparcia,

c. brak uzasadnienia opinii Kolegium właściwego sądu oraz oceny właściwego Zgromadzenia Ogólnego Sędziów, co uniemożliwia całkowitą weryfikację zarówno opinii, jak i oceny przez KRS, który właściwie kierował się opinią Kolegium sądu, który przyznawał punkty poparcia i oceną właściwego Zgromadzenia Ogólnego Sędziów nie znając merytorycznego ich uzasadnienia,

d. brak możliwości wglądu w protokół z oceny kwalifikacyjnej kandydatów, co uniemożliwia odniesienie się do niego,

2. art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa przez brak wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności sprawy na podstawie niezbędnej i pełnej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników, a w tym pominięcie, iż odwołujący się był sędzią Sądu Dyscyplinarnego przy Izbie Adwokackiej w [...] oraz nienadanie właściwej rangi temu, iż jest on na III roku seminariów doktoranckich w [...], a także stażowi pracy, ilości oraz różnorodności prowadzonych spraw, ich zawłości i wagi (w porównaniu z Panią A. S. mając na uwadze jej niewielki staż pracy, bo niewiele ponad 8 lat, w porównaniu ze skarżącym, który wynosi 27 lat),

3. art. 42 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa przez sporządzenie uzasadnienia zaskarżonej uchwały w sposób uniemożliwiający jej weryfikację, bowiem okoliczności które uzasadniają wybór najlepszego kandydata na sędziego są podane w sposób ogólnikowy, tendencyjny i mało przejrzysty,

4. art. 35 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa poprzez jego błędną wykładnię i dokonanie nieprawidłowej kwalifikacji kandydatów do objęcia stanowiska sędziowskiego, a w szczególności poprzez:

a. nienależyte uwzględnienie stażu pracy oraz zawłości i wagi prowadzonych spraw zarówno przez Panią A. S., jak i R.R.,

b. nienależyte uwzględnienie faktu podwyższania kwalifikacji zawodowych przez podjęcie edukacji w ramach seminariów doktoranckich przez R.R.,

c. nieuwzględnienie tego, iż przy ocenie kwalifikacji kandydata powinno się brać również pod uwagę uczelnie jaka została ukończona, a porównanie ocen ze studiów ma walor znaczący o ile studia są kończone w zbliżonych okresach i na zbliżonych jakościowo uczelniach, a także iż głosowania kolegium i zgromadzenia sędziów są tajne, co nie pozwala na wyjaśnienie dlaczego ktoś poparł kandydata lub nie.

d. nieuwzględnienie tego, iż kontrkandydatem Pani A.S. był również adwokat, a ich dorobki zawodowe i doświadczenie życiowe są znacząco różne.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazania sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

Zdaniem skarżącego, ocena kandydata i przedstawienie wniosku o jego powołanie na stanowisko sędziego powinny być dokonywane na podstawie przejrzystych, jednolitych zrozumiałych dla każdego oraz podanych do publicznej wiadomości kryteriów, aby każdy kandydat wiedział, czym kierowały się osoby oddające głos „za” lub „przeciw”. Tymczasem w przedmiotowej sprawie kandydaci nie wiedzieli w oparciu o jakie kryteria Kolegium Sądu Okręgowego w [...] przyznawało poszczególnym kandydatom punkty poparcia od 1 do 6. Zarzut ten dotyczy również głosowania kolegium i zgromadzenia sędziów w sprawie poszczególnych kandydatów. W opinii skarżącego kwestie te powinny stać się przedmiotem regulaminu, bowiem w obecnym stanie rzeczy Krajowa Rada Sądownictwa nie ma możliwości skontrolowania i zweryfikowania zaistniałej procedury, nie znając toku rozumowania sędziów Kolegium Sądu Okręgowego w [...] i Zgromadzenia Ogólnego Sędziów okręgu Sądu Okręgowego w [...]. Zdaniem odwołującego, całkowity brak jakichkolwiek procedur kontrolnych i odwoławczych stanowi znaczącą przeszkodę w stosowaniu przyjętych reguł, a tym samym narusza konstytucyjny wymóg traktowania starających się o dostęp do służby na jednakowych zasadach, na co wskazuje m.in. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 29 listopada 2007 r., SK 43/06, (OTK - A 2007 nr 10, poz. 130).

Zdaniem skarżącego, w zakresie zastosowania przez Krajową Radę Sądownictwa do oceny kandydatów kryterium doświadczenia zawodowego, nie uwzględniono czasu ścieżki zawodowej kandydatów oraz wagi i złożoności prowadzonych przez nich spraw. Pominęto pełnienie przez odwołującego się przez okres 4 lat funkcji sędziego Sądu Dyscyplinarnego przy Izbie Adwokackiej w [...], a

także uczestnictwo w seminarium doktoranckim. Skarżący wskazał również, że odbył dwie pełne aplikacje, a egzamin zawodowy zdał z oceną bardzo dobrą.

Odnośnie do ocen ze studiów zdaniem skarżącego należało wziąć również pod uwagę datę ukończenia studiów i uczelnię, z uwagi na spadek poziomu merytorycznego większości uczelni na przestrzeni lat i większą trudność w ich ukończeniu przed laty niż obecnie. Poza tym porównywanie oceny ze studiów jest zasadne, gdy oddają one poziom wiedzy prawniczej z okresu egzaminu zawodowego. Kryterium porównawcze miałoby sens wówczas, gdyby egzaminy odbyły się w nieodległym czasie, co znajduje, zdaniem skarżącego, uzasadnienie w orzecznictwie (tak m.in. wyrok SN z 22 maja 2012 r., III KRS 13/12 i III KRS 14/12 oraz z dnia 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12 oraz wyrok z 11 kwietnia 2012 r., III KRS 6/12).

Zdaniem odwołującego się nie należy zbyt wielkiej wagi przykładać do opinii, które kandydaci przedstawiają i są pewną rekomendacją, gdyż są one wydawane z inicjatywy i na prośbę kandydatów.

Odwołujący uznał, że Krajowa Rada Sądownictwa określiła w sposób bardzo ogólny i niejasny jakimi zasadami kierowała się podejmując przedmiotową decyzję. Za niewystarczające uznał wskazanie w uchwale, iż przy jej podjęciu uwzględniono w szczególności oceny kwalifikacyjne, doświadczenie zawodowe kandydatów, opinie przełożonych, oceny ze studiów i z egzaminu zawodowego oraz uzyskane poparcie środowiska sędziowskiego. Jego zdaniem Krajowa Rada Sądownictwa uzasadniając swoje stanowisko wysokimi kwalifikacjami merytorycznymi danej osoby, powinna szczegółowo wskazać konkretne okoliczności, które miałyby wyróżniać daną kandydaturę w stosunku do innych (charakter prowadzonych spraw, stopień ich złożoności, waga poszczególnych spraw). Okoliczności te powinny znaleźć wyraz w uzasadnieniu uchwały Krajowej Rady Sądownictwa. Tymczasem zaskarżona uchwała w tym zakresie nie może podlegać weryfikacji, bowiem jest lakoniczna, mało precyzyjna, ogólnikowa i nieprzejrzysta.

W odpowiedzi Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o oddalenie skargi. Wskazano, że Rada w sposób wszechstronny i wnikliwy przeanalizowała i oceniła zgromadzone w sprawie materiały i na tej podstawie uznała, że najlepszą kandydatką do przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem

o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego jest A.S..

W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa zarzut naruszenia art. 45 ust. 1 w zw. z art. 60 Konstytucji RP jest niezasadny. Przedmiot postępowania w kwestii oceny kandydata i przedstawienia wniosku o jego powołanie na stanowisko sędziego ma charakter sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji i w związku z tym powinien podlegać kontroli sądowej pod kątem legalności i przestrzegania stosownych procedur prawnych. Przedmiotem ochrony z art. 60 Konstytucji jest przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, a więc związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania. W razie ubiegania się kilku osób o jedno wakujące stanowisko sędziowskie Rada powinna wyjaśnić, jakie kryteria ocenne brała pod uwagę przy wyborze najlepszego kandydata, który to postulat został w zaskarżonej uchwale spełniony. Skarżący nie wskazał okoliczności, które potwierdzałyby rzeczywiste stosowanie wobec jego kandydatury nierównych lub dyskryminujących kryteriów dostępu do służby publicznej w porównaniu z innymi kandydatami biorącymi udział w tej samej procedurze konkursowej. Samo niezadowolenie lub subiektywne poczucie pokrzywdzenia kandydata nie stanowi, zdaniem Rady, usprawiedliwionej podstawy odwołania od uchwały w przedmiotowej sprawie.

Rada zauważyła, że głosowanie na poszczególnych kandydatów przez Kolegium Sądu Okręgowego w [...] i Zgromadzenie Ogólne Sędziów okręgu tego Sądu znajduje się poza zakresem jej kontroli. Rada nie posiada kompetencji do weryfikowania motywów, którymi kierują się poszczególni członkowie kolegium i zgromadzenia opiniując kandydatów, a więc zarzut skarżącego w tym zakresie uznać należy za bezzasadny. Udzielanie poparcia poszczególnym kandydatom stanowi bowiem suwerenną decyzję tych organów. W odwołaniu nie wskazano okoliczności mogących świadczyć o tym, że głosowanie nad kandydaturami w trakcie posiedzeń Kolegium i Zgromadzenia Ogólnego Sędziów dotknięte było wadami, przez co brak jest podstaw do podważenia wyników głosowania.

W odpowiedzi na odwołanie za niesłuszny uznano również zarzut naruszenia art. 33 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, zobowiązującego do wszechstronnego rozważenia sprawy na podstawie udostępnionej dokumentacji

oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób. Kryteria jakimi kierowała się Rada, podejmując decyzję o przedstawieniu Prezydentowi RP kandydatury A.S. z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, są wyraźnie określone w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały. Ocena kandydatki wyłonionej do przedstawienia z wnioskiem o powołanie odpowiada kryteriom oceny całościowej, a nie tylko z porównania przez pryzmat kryteriów poszczególnych, co do których inni kandydaci mogli mieć wyższe osiągnięcia.

Co do zarzutu naruszenia art. 42 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, Rada wskazała, że kierując się zdrowym rozsądkiem oczywiste jest, iż uzasadnienie uchwały Rady nie może być powtórzeniem treści całego zgromadzonego materiału sprawy. Z punktu widzenia prawnej ochrony interesów poszczególnych kandydatów trzeba przyjąć, że wystarczające jest dokładne przedstawienie kandydata lub kandydatów wybranych przez Radę, a każdy z pozostałych kandydatów znając własną sytuację, może porównać ją z osiągnięciami kandydatów wybranych przez Radę.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 35 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa stwierdzono, że w postępowaniu nominacyjnym wybrana kandydatka oraz skarżący prezentowali zbliżony względem siebie poziom kwalifikacji zawodowych i osobistych. Oboje legitymowali się podobnym poziomem przygotowania merytorycznego, oboje wykonują także zawód adwokata. Praca i kwalifikacje zawodowe obojga zostały ocenione pozytywnie, niemniej jednak - jak wynika z uzasadnienia uchwały - w pracy skarżącego stwierdzono uchybienia, które są w sposób szczegółowy opisane w jego ocenie kwalifikacyjnej. Zdaniem Rady ujawnienie uchybień w pracy skarżącego nie leżało w jego interesie, a w uzasadnieniu uchwały nie zawsze jest konieczne ujawnianie wszystkich szczegółowych danych, zwłaszcza gdy mają negatywny wydźwięk i tą drogą są dostępne dla innych uczestników danego postępowania. Rada zauważyła ponadto, że jeżeli obaj kandydaci spełniają w równym stopniu zasadnicze kryterium oceny kandydata na stanowisko sędziowskie, jakim jest ocena kwalifikacji, Rada nie ma obowiązku szczegółowego uzasadniania, dlaczego dokonała wyboru tego kandydata, który otrzymał wyższe poparcie środowiska sędziowskiego. Nie ma

zatem podstaw do stwierdzenia naruszenia art. 35 ustawy, skoro Rada wybrała kandydatkę legitymującą się wyższym poparciem środowiska sędziowskiego.

Odpowiedź na odwołanie wniosła również A.S., wskazując iż przywołane przez skarżącego argumenty są próbą podważenia ustaleń faktycznych dokonanych przez Krajową Radę Sądownictwa i stanowią własną ocenę ścieżki zawodowej odwołującego się, który jednocześnie wywodzi, iż jest lepszym kandydatem na wolne stanowisko sędziowskie niż osoba wskazana uchwałą przez Radę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zawiera trafnych zarzutów.

Sąd Najwyższy, rozpoznając odwołania od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa, bada wyłącznie ich legalność. Poza zakresem kognicji pozostaje natomiast zasadność rozstrzygnięcia zawartego w uchwale. Sąd Najwyższy nie może zajmować się rozpatrywaniem kwalifikacji kandydatów na sędziego, jak również decydować o tym, który z nich powinien zostać przedstawiony Prezydentowi z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2016 r., III KRS 24/16, LEX nr 2141231). W orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, że przy rozpatrywaniu odwołania Sąd Najwyższy nie zastępuje Rady w jej ustawowo wyznaczonym zadaniu polegającym na rozpatrzeniu i ocenie kandydatów do pełnienia urzędu sędziego i dlatego nie przeprowadza powtórnego badania kwalifikacji zawodowych i moralnych kandydata do pełnienia urzędu sędziego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2016 r., III KRS 17/16, LEX nr 2122412 i przywołane tam orzecznictwo).

Zarzut naruszenia art. 45 ust. 1 w zw. z art. 60 Konstytucji RP może być wyłącznie rozpatrywany pod kątem legalności, a zatem zgodności z prawem zastosowanej *in casu* procedury oceny kandydatur i w efekcie przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem. Przedmiotem ochrony wynikającej z art. 60 Konstytucji RP jest przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, a więc związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2014 r., III KRS 49/14, LEX nr 1738503).

W przedmiotowej sprawie skarżący upatruje naruszenia powyższych przepisów Konstytucji w niewskazaniu przez Kolegium i Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Okręgowego w [...] kryteriów, którymi kierowały się te organy, udzielając poparcia każdemu z kandydatów. Ponadto zwraca również uwagę na przyznanie tym opiniom dużej wagi przez Krajową Radę Sądownictwa, mimo braku możliwości ich zweryfikowania.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, Rada nie ma obowiązku dociekać (przeprowadzać postępowanie dowodowe) w zakresie przyczyn przedstawienia określonej opinii i oceny, co do konkretnej kandydatury przez kolegium i zgromadzenie ogólne, które są wynikiem głosowania w tych organach kolegialnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2014 r., III KRS 61/14, LEX nr 173850). Obowiązek taki nie został wskazany w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, nie wynika również z ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych. Co więcej, merytoryczna ocena opinii kolegium i zgromadzenia ogólnego przez Radę mogłaby prowadzić do podważenia kompetencji tych organów.

Zauważyć należy, że przyznanie opiniom Kolegium i Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Okręgowego w [...] przez Krajową Radę Sądownictwa dużej wagi w rozpoznawanej sprawie jest uzasadnione w świetle przepisu art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS. Poparcie organów samorządu sędziowskiego jest jednym z ustawowych elementów oceny kandydatów. Wyniki głosowania na kolegium i zgromadzeniu ogólnym sędziów właściwego sądu nie wiążą Krajowej Rady Sądownictwa w ocenie kandydata, jednak są one istotne z punktu widzenia art. 35 ust. 2 ustawy o KRS i dlatego Rada powinna umotywować swój wybór, gdyby dotyczył on osoby, która uzyskała mniejsze poparcie środowiska zawodowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09, LEX nr 737271). W rozpoznawanej sprawie zwyciężczyni całej procedury konkursowej została kandydatka z największym poparciem środowiska sędziowskiego, której kwalifikacje zawodowe zostały jednocześnie bardzo dobrze ocenione przez sędziego wizytatora. Stanowisko organów samorządu sędziowskiego nie było zatem jedynym ani nawet głównym kryterium wyłonienia zwycięzcy procedury konkursowej. Nie można też uznać, że poparcie środowiska

dla tej kandydatki było dowolne. Zgłaszany w skardze postulat, że decydujące znaczenie powinna mieć ocena kwalifikacji kandydata, a nie liczba głosów oddanych przez kolegium i zgromadzenie sędziów można jedynie uznać za wniosek *de lege ferenda* pod adresem ustawodawcy. Nie znajduje on bowiem uzasadnienia w świetle art. 35 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Nie ulega wątpliwości, że Krajowa Rada Sądownictwa w świetle art. 33 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa jest obowiązana przed podjęciem uchwały wszechstronnie rozważyć sprawę na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Nakaz podjęcia uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy oznacza, że Rada nie może pominąć istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z udostępnionej dokumentacji lub wyjaśnień, czy innych zebranych dowodów, ani dokonać ustaleń sprzecznych z tym materiałem, zaś samo rozstrzygnięcie powinno być wynikiem wszechstronnego rozważenia wszystkich aspektów sprawy w sposób, który nie był dowolny (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2012 r., III KRS 11/12, LEX nr 1619712; z dnia 22 maja 2012 r., III KRS 14/12, LEX nr 1405296). Wskazując na naruszenie tego przepisu skarżący nie uzasadnił, z czego wnosi, że Rada pominęła fakt pełnienia przez niego przez okres 4 lata funkcji sędziego Sądu Dyscyplinarnego przy Izbie Adwokackiej w [...], a także uczęszczania na III rok seminariów doktoranckich, odbycia dwóch aplikacji zawodowych oraz uzyskania z egzaminu końcowego po aplikacji adwokackiej oceny bardzo dobrej. Uzasadnienie zaskarżonej uchwały jednoznacznie wskazuje, że Rada, rozpatrując i oceniając kandydatury zgłoszone na wolne stanowisko sędziowskie dysponowała kompletną dokumentacją dotyczącą poszczególnych osób biorących udział w konkursie. To, że w uzasadnieniu kwestionowanej uchwały pominięto niektóre okoliczności dotyczące skarżącego, nie oznacza, że Rada ich nie rozpoznała i nie wzięła pod uwagę. Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem Sądu Najwyższego, nie ma podstaw do przyjęcia, że Krajowa Rada Sądownictwa, nie zamieszczając w uzasadnieniu uchwały szczegółowej charakterystyki niewybranego kandydata, nie dokonała wnikliwej oceny jego kandydatury, skoro uzasadnienie uchwały wskazuje, iż o wyborze kandydata zadecydowała całościowa ocena wynikająca z łącznego zastosowania przyjętych kryteriów (wyroki Sądu

Najwyższego z dnia 15 września 2015 r., III KRS 47/15, LEX nr 1816596; z dnia 17 lipca 2014 r., III KRS 24/14, LEX nr 1498818). Ponadto zauważyć należy, że okoliczność ukończenia przez skarżącego dwóch aplikacji zawodowych i uzyskanych ocen z obu egzaminów końcowych, była wyraźnie wskazana w uzasadnieniu.

Chybiony jest także zarzut naruszenia art. 42 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa przez sporządzenie uzasadnienia zaskarżonej uchwały w sposób uniemożliwiający jej weryfikację, bowiem okoliczności które uzasadniają wybór najlepszego kandydata na sędziego są, zdaniem skarżącego, podane w sposób ogólnikowy, tendencyjny i mało przejrzysty. W uzasadnieniu uchwały w sposób bardzo dokładny zostały przedstawione okoliczności dotyczące kandydatki wybranej przez Radę. Szczegółowo wskazała ona przebieg jej dotychczasowej kariery zawodowej, działalność naukową (uczestnictwo w konferencjach i seminariach, autorstwo publikacji), działalność szkoleniową oraz ocenę jej pracy i kwalifikacji merytorycznych dokonaną przez sędziego wizytatora. Wysokie kwalifikacje merytoryczne kandydatki znalazły odzwierciedlenie także w ocenie kwalifikacyjnej oraz w wyróżniających opiniach służbowych, wyrażonych przez Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w [...], Stowarzyszenie Prawników „[...]”, sędziego Sądu Okręgowego w [...] w stanie spoczynku (za okres pracy na stanowisku asystenta sędziego w Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych tego Sądu), sędziego Sądu Okręgowego w [...] (za okres pracy na stanowisku asystenta sędziego w Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych tego Sądu oraz w charakterze adwokata), Prodziekana Zamiejscowego Wydziału Prawa i Administracji w [...] oraz Przewodniczącej Wydziału Penitencjarnego i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych Sądu Okręgowego w [...]. Wskazano również oceny wybranej kandydatki uzyskane na dyplomie ukończenia studiów i z egzaminu zawodowego oraz poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w [...] oraz Zgromadzenia Ogólnego Sędziów okręgu Sądu Okręgowego w [...].

Z punktu widzenia ochrony interesów poszczególnych kandydatów na sędziów trzeba przyjąć, iż Rada nie ma obowiązku szczegółowego opisywania każdego z nich, wystarczające jest dokładne przedstawienie kandydata wybranego przez Radę. Pozostali kandydaci znają bowiem dokładnie własną sytuację i mogą

ją porównać z opisaną w uzasadnieniu uchwały sytuacją kandydata wybranego przez Radę, co skarżący czyni w swoim odwołaniu (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2013 r., III KRS 212/13, LEX nr 1506273; z dnia 11 marca 2015 r., III KRS 8/15, LEX nr 1806456). Nieprzedstawienie w uzasadnieniu uchwały szczegółowej charakterystyki kandydatów, których Rada postanowiła nie przedstawiać Prezydentowi z wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziego, nie narusza art. 42 ust. 1 w związku z art. 44 ust. 3 ustawy z 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 2014 r., III KRS 38/14, LEX nr 1537560; z dnia 8 października 2015 r., III KRS 61/15).

Nietrafiony jest również zarzut naruszenia art. 35 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, znajdującego zastosowanie w przypadku zgłoszenia się na stanowiska sędziowskie więcej niż jednego kandydata. W myśl tego przepisu, przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście zespół kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia: doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Pod pojęciem kwalifikacji należy rozumieć nie tylko wymagania stawiane kandydatom w przepisach ustaw regulujących urząd sędziowski, gdyż te wyznaczają minimum standardów dla osoby ubiegającej się o stanowisko sędziego, ale także wyniki ukończenia studiów i egzaminu sędziowskiego, uzyskane stopnie naukowe, ukończone studia podyplomowe i szkolenia, reprezentowaną w toku wykonywania dotychczasowej pracy i analizowaną przez sędziów wizytatorów oraz przełożonych wiedzę prawniczą, sposób organizowania pracy i wywiązywania się z obowiązków, itp. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2016 r., III KRS 90/15, LEX nr 1977932). W rozstrzyganej sprawie Rada kierowała się powyższymi kryteriami, co zostało wprost wskazane w uzasadnieniu uchwały, a ponadto jednoznacznie wynika z jej treści. W stosunku do kandydatów przywołano datę ukończenia studiów wyższych, fakt odbycia aplikacji (sądowej, prokuratorskiej, adwokackiej), przebieg dotychczasowego zatrudnienia, oceny uzyskane na dyplomie ukończenia studiów, oceny uzyskane z egzaminu zawodowego, uczestnictwo w konferencjach, seminariach, działalność publikacyjną, opinie wizytatorów, opinie przełożonych,

poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w [...] oraz poparcie Zgromadzenia Ogólnego Sędziów okręgu tego Sądu.

Żadne z kryteriów oceny poszczególnych kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie brane pod uwagę w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa nie ma charakteru decydującego ani też nie jest koniecznie wymagane uszeregowanie kandydatów w oparciu o każde z nich. Znaczenie przywiązywane do poszczególnych kryteriów przy ocenie kandydatów na stanowiska sędziowskie pozostaje poza zakresem kompetencji Sądu Najwyższego do kontroli zgodności uchwał Rady z prawem. O przeprowadzeniu prawidłowej oceny zgłoszonych kandydatur decyduje bowiem ocena całościowa (kompleksowa) wynikająca z łącznego zastosowania tych kryteriów, co wynika z obowiązku wszechstronnego rozważenia przez Radę okoliczności sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2015 r., III KRS 76/15, LEX nr 1975843). Tym samym chybiony jest zarzut skarżącego nienależytego uwzględnienia jego stażu pracy w porównaniu ze stażem pracy pani A.S. oraz charakteru prowadzonych przez każdego z nich spraw. Sprowadza się on bowiem wyłącznie do polemiki z Radą w zakresie przypisania poszczególnym kryteriom ustawowym określonej wagi. Polemikę tę stanowi również kwestionowanie zasadności porównywania ocen ze studiów poszczególnych kandydatów w sytuacji, gdy ukończyli oni studia w innym czasie i na innych uczelniach oraz przykładania zbyt wielkiej wagi do przedstawianych przez kandydatów opinii.

W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa Pani A.S. była najlepszą kandydatką z uwagi na wysokie kwalifikacje merytoryczne oraz bogate i różnorodne doświadczenie zawodowe, dające rękojmię należytego wykonywania obowiązków orzeczniczych na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w [...], bardzo dobrą ocenę na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych i ocenę dobrą plus z egzaminu sędziowskiego oraz najwyższe poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w [...] oraz bardzo wysokie poparcie Zgromadzenia Ogólnego Sędziów okręgu Sądu Okręgowego w [...]. Oceniając pracę i kwalifikacje merytoryczne skarżącego, sędzia wizytator stwierdził w jego pracy nieliczne błędy i uchybienia, skarżący uzyskał zdecydowanie niższe poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w [...] i Zgromadzenia Ogólnego Sędziów okręgu tego Sądu,

legitymował się zdecydowanie słabszymi ocenami ukończenia wyższych studiów prawniczych i z egzaminu prokuratorskiego (z egzaminu adwokackiego uzyskał ocenę bardzo dobrą).

Przeprowadzone rozważania wyjaśniają powody rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego, który orzekał na podstawie art. 44 ust. 3 ustawy o Krajowej Radzie Sądowniczej w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.

kc